

Podaxis pistillaris (L. ex Pers.) Morse - nožník paličkovitý v Tadžické SSR

**Podaxis pistillaris (L. ex Pers.) Morse in R. S. S. Tadžikistan
(Asia centralis).**

(S barevnou tabulí č. 36. — Cum tabula coloribus impressa no. 36.)

Albert Pilát

Autor referuje o nálezu *Podaxis pistillaris* (L. ex Pers.) Morse v jižní části Tadžické SSR na hranicích Afganistanu nedaleko rezervace „Tigrovaja balka“ při soutoku řek Vakš a Pjandž dne 27. V. 1959. Celkem nalezl 17 plodnic této houby, jež všecky byly stejné. Toliko barva gleby mladších plodnic měla odstín olivový, kdežto dospělá gleba byla nápadně červenohnědá. Nalezené plodnice jsou podrobně popsány a na připojené tabuli vyobrazeny podle barevných fotografií autora, pořízených in situ. Houby vyrostly v písčité polopustině ve společnosti *Montagnea arenaria* (DC) Zeller a *Schizostoma laceratum* (Ehrenb.) Lévl. Zřejmě tyto tři druhy mají podobnou biologii. Podhoubí *Podaxis* roste patrně hluboko v půdě, a to pravděpodobně na odumřelých kořenech některých poušťových keřů, hlavně z rodu *Calligonum* L. (*Polygonaceae*) a *Haloxylon* Bge. (*Chenopodiaceae*). Jsou připojeny poznámky o anatomických podrobnostech a o fylogenetických vztazích monotypického rodu *Podaxis* k ostatním houbám z tříd *Gasteromycetes* a *Agaricales*. Autor předpokládá, že *Podaxis* vznikl v dávných dobách geologických z hub lupenatých, a to z nějakého pratypu širokého okruhu ochrosporických rodů *Conocybe* a *Galeropsis*. U tohoto pustinného typu se přestal klobouk rozevírat, lupeny ostřím přirostly ke třeni a uzavřené hymenium se rozpadlo v drobné, zrníčkovité shluky basidií. Kapiliciová vlákna u *Podaxis* vycházejí z nepravidelných hřebínků na třeni, které pravděpodobně představují mediostrat přirostlých lupenů.

Auctor de collecto *Podaxidis pistillaris* (L. ex Pers.) Morse parte meridionali Rei Publicae Sovieticae Socialisticae Tadžikistan ad fines Afganistan prope reservationem naturalem „Tigrovaja balka“ dictum, haud procul a confluyente rivorum Vaksch et Pjandzsch (rivus a hoc loco Amu Darja = Oxus appellatur), informat. In summa ca 17 carposomata huius fungii loco commemorato collecta sunt, quorum decem specimina in herbario Musei Nationalis Praegae asservantur. Auctor carposomata collecta accurate describit et in tabula No. 36 coloribus impressa et ex iconibus arte photo-

graphica in coloribus in situ exponatis reproducta, illustrat. Omnia specimina collecta similia sunt, solum gleba submatura tinctu olivaceo a gleba matura, quae conspecte rubro-brunnea est, differt. Fungus in semidesserto arenoso calidissimo in societate fungorum *Montagnea arenaria* (DC) Zeller et *Schizostoma laceratum* (Ehrenb.) Lév. vivit. Qua de causa fungi commemorati modo oecologico similes sunt. Mycelium *Podaxidis* probabiliter profunde in terra ad radices emortuos fruticum deserticum, praecipue e generibus *Calligonum* L. (*Polygonaceae*) et *Haloxylon* Bge. (*Chenopodiaceae*), vivit. Auctor etiam adnotationes de anotomia et relationibus phyllogenicis huius fungi monotypici adjungit. Existimat *Podoxidem* temporibus antiquis geologicis e *Agaricalibus* ochrosporibus ex lata affinitate generum *Conocybe*, *Galeroopsis* etc. evolutum esse. In hoc typo antiquo desertico lamellae in pileo clauso ad stipitem accretae sunt et hymenium clausum in granula parva basidiorum dilapsum est. Hyphae capillitii *Podaxidis* e cristis irregularibus, quae probabiliter mediostrata lamellarum sunt, in stipite (columella) oriuntur.